

ca 27. 62
CONCLVSIONES

EX VNIVERSA PHILO-
SOPHIA.

Quæstio disputanda.

*Num partes intensiue, & extensiue qualitatum earumque
motus, ratione tantum distinguantur?*

PRÆERIT P. GEORGIUS CABRAL,
E Societate IESV.

Tuebitur Pantaleon à Costa Ciabra integro Saturni die 17. Martij.

CONIMBRICÆ.

*Ex Officina Didaci Gomez Loureyro Academia
Architypographi.*

Cum facultate Inquisitorum, & Ordinarij, Anno 1607

CONCLUSIO PRIMA.
EX LOGICA.

Aturæ communes vniuersalitatis rationem non nisi intellectus beneficio sortiuntur, earum distinctio ab inferioribus rationis est hoc tamen non impedit quominus eæ naturæ, quarū indiuidua sunt vera entia, reales entitates iudicetur: ad earū ab indiuiduis abstractione in tum agentis intellectus, tum phantasiæ concursus actiuus in specificis, nec non genericis positis impedimentis prærequiritur, cætera namq; solus patiens intellectus abstrahere valet; abstractio tamen actualis, nec diuinitus à phantasia exerceri potest. Vniuersale respectiuè sumptū verū genus, in quinq; vulgares species distribuitur; quarum definitiones, diuisiones, ac reliqua quæ communiter tradi solent deffendemus. Prædicamenta denario coercentur numero. Quantitatis essentia, quæ in illis secundum tenet locum, in extensione per ordinem ad locum collocanda; hæc per phisicam diuisibilitatem aptè potest explicari.

CONCLUSIO II.

Diuisiones signorū, ac definitiones, quæ vulgo docentur amplectimur. Bruta animantia signis ex instituto vti nequeunt, naturalibus vero non ita; eorū tamen ad significatū habitudinē nō percipiūt Vtraq; relatio signi ex instituo. s. ad potentiā, & rem significatam est rationis: in signis naturalibus semper sunt reales cū dantur conditiones requisitæ, excepta relatione signi instrumentalis ad potentiā, quæ semper rationis est. Propositio rectè à Philosopho definitur, ac diuiditur, ea vero diuisio, quæ in affirmatiuam, & negatiuam (si de illa, quæ est simplex qualitas, sermo sit) est veri generis in species censenda. Demonstrationis, ac scientiæ definitiones aptè à Philosopho traduntur; vnicō actū possumus toti demonstrationi assentiri, qui virtualiter discursiuus dicitur. secus si vtraq; præmissa vnicō actū à conclusione diuerso iudicetur.

EX PHYSICIS.

CONCLUSIO III.

Reverum phisicarum quatuor sunt principia, finale. s. efficiens, formale (ad quod exemplar reuocatur) ac materiale; principij ratio, prout definitur, est id, à quo aliquid procedit, creatis; increato, siue hoc sumatur vt est principij diuinarum personarum, siue rerum creatarum, conuenit: hoc etiam si materialiter sumatur non est analogum, è contra vero si formaliter, vel fundamentaliter consideretur. Finale principium cum finali causa reciprocatur; sine vilo reali influxu causat: eius causandi principium, ab eius bonitate non distinguitur, cognitio item finis non nisi locum puræ conditionis obtinet. Efficiens est principium per se, extrinsecum tamen: in primum, & secundum, principale, & instrumentale, vniuocū, & equiuocum diuiditur. Causalitas efficiētis causæ est actio, cuius specificationem à principio formaliter sumpto, & à termino eodem modo sumi necesse est.

EX METAPHYSICA.

CONCLUSIO IIII.

Sensus necessitate contrarietatis, visus præcipuè, eiusq; operatio à nobis diligitur; hi animalis naturam comitatur vt nullum sit animal, quod omnibus careat. Difficultas intelligendi res perfectissimæ entitatis solum prouenit ex imperfectione nostri intellectus in reliquis autem tam ex hoc capite, quam ex parte rerum. Non potest dari species impressa naturalis Deum clarè representans, potest tamen dari super naturalis intuitiua, non vero abstractiua. Prima substantia separata non ita distat ab intellectu creato, vt metaphysicam cognitionem per veram demonstrationem à posteriori effugiat, saltem quoad an est? Naturalis etiam Theologus posibles esse substantias completas spirituales ostendit; de facto autem dari sola fides certò docet; quas quidditatiuè in hac vita cognoscere non possumus: in his substantijs creatis tres solum potētia reperiuntur, intellectus scilicet voluntas, & potentia motiua.

CONCLUSIO V.

Reale ens adequatè diuiditur in ens in actu, & ens in potentia. Vnde creaturarum essentia antequàm producantur sunt veræ entitates. Ab existentia modaliter distinguntur, sine qua in rerum natura manere, omnino impossibile. Ens in cõmuni nullas habet proprietates reales: illi tamen à parte sui conueniunt tres vulgare, vnitatis, scilicet veritatis, & bonitatis. Ad prædicamentum substantiæ pertinent omnes cõpletæ præter Deum. Nulla supernaturalis creari potest, sicut nec ulla quæ inherere valeat. Subsistentia creata addit quendam modum naturæ, qui immediatè à producente egreditur. Hic alienam naturam terminare nequit, aliter verò dicendum de subsistentia diuina siue relatiua, siue absoluta. Natura quæ suppositata non potest denuò compleri. Possè diuinitus dari naturam per se subsistentem cõpletè, quæ tamen suppositum non sit probabilius iudicamus. Solæ qualitates intenduntur remittuntur, Nū verò partes qualitatum in tenuitate, & extensiuæ earumque motus ratione tantum differant quæstio est pro parte affirmatiua decidenda.

Ex libris de Cælo.

CONCLUSIO VI.

Vniuersum hoc ex diuersis coalescens corporibus absolutè perfectum est, homo, & Angelus ipsius partes nobiliores; Deus vero extra ipsius compositionem censetur vt pote eius conditor, & moderator. Possè Deum plures alios mundos condere in infinitum perfectiores probabilius ducimus. Cælum quod est vna è partibus non est substantia simplex, sed compositum physicum ex materia, & forma corporea: à sublanaribus non tantum secundum actum substantialem, sed etiam secundum potentiam essentialiter dissidet. Eadem specifica differentia inter cælestes orbes non reperitur, & si de materijs vtrobiq; oppositâ sententiâ defendamus. Omnis sphaera cælestis corruptionis expers, primarum qualitatum, & colorum incognita existit. Astra orbium quibus insunt continuæ partes densiores, si lunam excipiamus, quæ suo orbi tantummodo contigua est.

EX METEORIS.

CONCLUSIO VII.

Meteoreologicarum impressionum materia duplex est, vtraque diuiditur in proximam, & remotâ, remota sunt terra, & aqua, proxima vapor & exhalatio; hæ ab illis essentialiter non differunt, vapor enim est spiratio aquea calida, humida; exhalatio autem est terræ halitus calidus, & siccus: aduentitia leuitate in aëra feruntur, ibiq; varia exhibent meteora; principalis eorum causa efficiens est cælum ipsiusque astra, instrumentalis verò potissima est calor. Lacteus circulus in Aplane est, constatq; ex maxima minimarum stellarum multitudine, Sex genera impressionum in aëre sunt ex vapore, Vorago, Hiatus, Area, seu Corona, Virgæ, Parelia, & Iris: hæc vltima est arcus multicolor in nube rorida opaca, & concaua ex radiorum solis oppositi reflexione apparens oculis spectantium.

Ex libris de ortu & interitu.

CONCLUSIO VIII.

Admodè diuiditur generatio in substantialem, & accidentalem, substantialis procedit à priuatione formæ substantialis ad formam in materia, accidentalis autem est accidentis productio cum dependentia à subiecto. Generatio substantialis formæ momento perficitur: hanc etiam dispositiones præuiae effectiuo concursu attingunt, Terminus intrinsecus generationis est forma saltem prout est coniuncta cū substantiali vnione. Vltimatus tamen, ac præcipuus semper est totum compositum. Generationes creatæ, quæ extra solitam naturæ legem edictæ sunt, cum illis, quæ ordinario more accidunt in eadem specie infima tanquàm veræ generationes conueniunt, & si quoad extrinsecas denominationes discriminentur, Vtrum verò in cuiuslibet entis substantialis generatione admittenda sit resolutio vsque ad materiam primam, pro vtraque parte ventiletur.

Ex libris de anima, & Ethicis.

CONCLUSIO IX.

Rationalis anima non supernaturali lumine tantum spiritualis creditur, & immortalis, sed etiam hoc idem ratione physica demonstratur, quod tamen veram esse hominis formam minimè tollit, per creationem à solo Deo esse sortitur; Vnde extra materiã per se coherere valet, imò quandiu est in corpore ab ipsa omnino independens censetur, proindeque è materiæ sinu euocari prorsus implicat. Eius separatio à corpore tum in fieri, tum in facto esse non est ei naturalis, modum existendi, & operandi angelico per quã simillimum in eo statu sortitur. Num dari queat status homini connaturalis in quo sine ulla dependentia à sensu intelligere possit? quæstio esse potest pro negatiua parte diluenda. Naturalis hominis felicitas in animi operatione sita est, intellectuali, scilicet ac speculatiua, licet etiã practicas operationes intellectus, & voluntatis, secundum rectam rationem elicitas saltem in obliquo includat.

Quæstioni satisfacit quinta Conclusio.

